

Ureja uredniški
odbor — Glavni
in odg. urednik
lože Stular —
tel. 22-111, lok.
82 — Tisk in
klišej CP »Go-
renjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

LETO VII. — STEVILKA 5

KRANJ, 11. MAREC 1967

Mladina svoje naloge uspešno uresničuje

Prvo tromesečje dela mladine po izvolitvi novega komiteja je za nami. Lahko rečemo, da naloge, ki smo jih sprejeli na konferenci, uspešno realiziramo.

Takoj po novem letu smo krepko poprijeli za delo in sestavili konkreten akcijski program za prvo tromesečje, ki ga je tovarniški komite zveze mladine na zadnji svoji seji tudi v celoti potrdil. Nekatere naloge, ki smo si jih s tem programom zadali, so že uspešno za nami.

Uspešno smo sodelovali na oddajah Pokaži, kaj znaš v Kamniku in v Trzinu ter organizirali športno, kulturno in zabavno srečanje z garnizonom JNA iz Kranja. V drugi polovici februarja je v programu ekskurzija v inštitut Boris Kidrič; ideološka komisija pri tovarniškem komiteju ZMS pa bo organizirala cikel predavanj pod naslovom Sola za življenje.

Poleg tega pa so bili vsi proizvodni aktivni zaposleni, da organizirajo proizvodne konference, na katerih bi se pogovorili o proizvodnih problemih, delovni disciplini, kvaliteti, o odnosih med delavci ter o ostalih problemih, s katerimi se mladi srečujejo vsakodnevno pri svojem delu.

Prva proizvodna konferenca je bila v tehnični hali, kar kaže, da je vodstvo aktivna resno vzelo svoje zadolžitve ter jih ob pomoči celotnega komiteja tudi uspešno rešuje. Za nami je tudi konferenca mladinskega aktivna valjarne II in avtopnevmatikarne. Zdaj pa je tudi že skrajni čas, da čimprej organizirajo konference tudi v vseh ostalih aktivih.

Delo mladih se pri nas odraža povsod, saj mladi proizvajalci predstavljajo skoraj četrtino delavcev, zato je še toliko bolj pomembno, kakšno je njihovo delo ter kakšni so odnosi do sodelav-

za delo je ponekod vredno graje. Nekateri mladinci kljub opozorilom svojih šefov ne spremenijo svojega načina dela, kar meče slabo luč na vse mladince. Na konferencah so vodje delovnih enot konkretno povedali za takšne primere in potrebno bi bilo, da jih obravnava tudi vodstvo mladinskega komiteja.

Posebno poglavje teh konferenc predstavljajo odnosi med ljudmi, za katere moramo reči, da so vse prej kot dobri. Zelo pogosto se kažejo navzkrižja med starejšimi in mlajšimi delavci. Mladi so se pritožili, da imajo starejši čisto pripombe o njihovem delu. Dejstvo je, da so starejši delavci pač bolj izkušeni in da si na osnovi tega lahko dovolijo, da mlade sami bolj kritično opominjo na njihovo delo, predvsem seveda, če je to delo slabo. Samo z dobrim in vestnim delom bomo mladi lahko odpravili negodovanja starejših delavcev.

Mnogo je v proizvodnji nesoglasij med samimi mladinci. Do njih pride največ zato, ker si nočejo pomagati med seboj, nekateri med njimi (predvsem nekatera dekleta v tehnični hali) v nujnih primerih ne zamenjujejo delovnega urnika svojim sodelavkam, se zapirajo v manjše skupine, ki predstavljajo odpor proti ostalim delavkam. Njim podobnih mladink in mladincev pa je med nami še vse preveč.

Naštete probleme so nakazale predvsem proizvodne konference, ki morajo, po sprejetem sklepu tovarniškega komiteja ZMS, biti redno vsak mesec, po potrebi oz. nastalih problemih pa tudi prej. Problemi mladih so takšni, ki bi se uspešno odpravili s sodelovanjem vodij in pripravljenostjo mladincev, če bi resneje poprijeli za delo. So pa tudi takšni, da jih tovarniški komite ZMS lahko reši sam, seveda s pomočjo prizadetih mladincev, kar pa mladi od nas tudi pričakujejo.

MARICA ROTAR

vsak dan — pa jih kljub temu ne odpravimo.

Eden teh je vsekakor transport ovojnega blaga iz obrata II v obrat I. Kako to gre? Ovojno blago pripeljejo v obrat I in ga »lepo« zmečejo na rampo pred velopnevmatikarno. Seveda pri tem najmanj pazijo na to, ali blago pade v vodo, blato ali pa celo leži na cesti (kar se lepo vidi iz fotografije). V tako čisto in suho (posebno, če pada dež) ovojno blago navijemo robne trakove za avtoplašče, ki jih izdeluje avtopnevmatikarna II.

Ze dve leti se dogaja tako, da leži blago tudi po 3 ure in več v blatu in vodi. Nihče se ne zmeni, da bi to stvar uredili tako, kot to zahtevajo predpisi (čistoča, brez vlage itd.) in bi s tem preprečili napake, ki jih povzročajo slabi polizdelki. Vsak lahko ve, da moko in umazano ovojno blago, v njem pa naviti polizdelki, nikakor ne izboljšuje kvalitete, ampak povzroča napake, ki jih je zelo težko odpraviti potem, ko je plašč pripravljen za vulkanizacijo.

Zgleda, da predvidenega transportnega vozička, ki bi stal nekaj tisočakov, še dalj časa ne bo (ko je že leto dni naročen). Vprašanje je, ali se bolj splača tako prevažati polizdelke, kot jih sedaj in s tem zavestno delati škodo, ali pa naročiti transportni voziček (mi-
(nadaljevanje na 4. strani)

Vse najlepše k Vašemu prazniku!

Spremembe na področju socialnega zavarovanja v letu 1967

Ker je prav v zadnjem času izšlo več zakonov in določil s področja socialnega zavarovanja, smo se namenili, da bi le-to posredovali tudi našim članom kolektiva, preko našega glasila. Prav gotovo večina ne prebira uradnega lista, marsikdo tudi dnevnik, časopisov ne, zato upamo, da bo objava novosti v zakonodaji v našem glasilu pripomogla, da boste s tem seznanjeni.

Za današnji prispevek smo naprosili delavce v kadroviski službi — oddelek za socialno delo. Pripravili so nam informacije o novostih financiranja socialnega zavarovanja, dopolnitve in spremembe zakona o otroškem dodatku ter spremembe zakona o delovnih razmerjih (porodniški dopust).

Temeljni zakon o zdravstvenem zavarovanju določa, da morajo delovne organizacije v statutu ali drugem ustreznem splošnem aktu določiti višino nadomestila OD za prvih 30 dni zadržanosti z dela zaradi začasne nezmožnosti za delo, določenega zdravljenja, ali medicinskih preiskav med delovnim časom in zaradi nege obbolelega družinskega člana. Zakon določa le minimum, ki ga delovne skupnosti morajo dati delavcem zaradi začasne nezmožnosti za delo do 30 dni, in sicer 50 % nadomestila od povprečja OD, doseženega v preteklem letu.

Pooblaščen služba za socialno zavarovanje v podjetju je že dala samoupravnim organom v razpra-

vo utemeljen predlog v višini nadomestila za posamezne kategorije bolezni do 30 dni, in sicer:

1. nesreče pri delu, na poti z dela in na delo do 6 dni 100 % in od 7—30 dni 100 %,
2. nesreče izven dela do 6 dni 80 % in od 7—30 dni 80 %,
3. nega družinskega člana do 6 dni 80 % in od 7—30 dni 90 %,
4. nadomestilo OD za vaje za vse bolezni do 6 dni 100 % in od 7—30 dni 100 %,
5. ostale bolezni do 6 dni 80 % in od 7—30 dni 90 %.

Višina nadomestila OD za čas nezmožnosti za delo do 30 dni se bo po novih kriterijih, ki jih bodo sprejeli samoupravni organi, začela izplačevati za primere, ki bodo koristili bolezenski dopust od 1. marca 1967 dalje. (O tem predlogu sta že razpravljala strokovni kolegij in sindikalni plenum. Delavskemu svetu je predloženo, da predlog osvoji. O tem vas bomo še obvestili.)

Dne 21. februarja je socialno zdravstveni zbor skupščine SRS sprejel predlog zakona o otroških dodatkih z določili, da imajo pravico prejemati otroške dodatke zavarovanci, kjer ne odpade več kot 500 ND lamskoletnega mesečnega povprečja iz delovnega razmerja na člana gospodinjstva, oz. ne več kot 400 ND meseč. na člana

(nadaljevanje na 3. strani)

Mlad delavec v avtopnevmatikarni

Dosti dela pa čaka naše mladince v mesecu marcu. Organizirali bomo plavalne tekme, sodelovali na smučarskih tekmah med mladino kranjskih kolektivov, organizirali interne smučarske izlete ter organizirali še javno mladinsko oddajo Mladina pred mikrofonom, ki jo bomo združili z oddajo Ali poznaš svoj oddelek?

cev. Vidimo pa, da mladi kažejo premalo skrb za dobro kvaliteto dela. Na to so opozorili predvsem vodje delovnih enot. Res je, da so vzroki, kot npr. slaba kvaliteta zmesi ali polizdelkov, ki zelo vplivajo na dobro kvaliteto končnega izdelka, vendar pa bi se s pripravljenostjo mladine dalo marsikaj izboljšati. Tudi ravnanje s sredstvi

Zakaj delamo tako?

Ze dalj časa (več let) govorimo na sestankih, sejah, zborih itd. kako bomo delali (posebno je o tem mnogo govora sedaj, v času reforme), da bomo odpravili napake, ki so se pojavljale, da takih napak v bodoče ne sme biti in podobno.

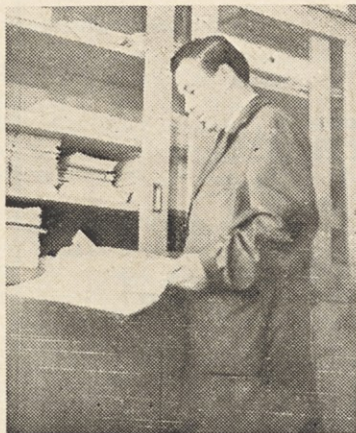
Ce pa pogledamo stvari bliže, vidimo, da določenih majhnih vsakodnevnih problemov, ki se nam pojavljajo že dalj časa na istih mestih, ne moremo (saj bi bilo potrebno zelo malo dobre volje), ali celo nočemo odpraviti.

Mogoče bo kdo dejal, da to ni res, da delamo vse po predpisih, izpolnjujemo naloge itd. Vprašajmo se vseeno, ali res skrbimo za kvaliteto dela tako, kot prikazujemo na raznih forumih? (Posebno takrat, če gre za denar). In kdo vse je odgovoren za kvaliteto končnih izdelkov, za prevelik izmet (po nepotrebnem) itd.

Po mišljenju nekaterih služb in EE je kaj lahko ugotoviti, da je zato v tovarni RTS. Pa vendar ni tako.

Mislím, da RTS ni sama in edina služba, ki naj rešuje probleme kot npr. so: red v proizvodnih enotah, upoštevanje tehnološke dokumen-

Piše:

Ivo Petelinšek

tacije, transport med obrati in ne vem kaj še vse (majhnih problemov je dovolj), ampak da smo za to delno odgovorni vsi člani kolektiva, posebno pa za to določene službe, kot SOP, SK, SVI, proizvodne DE itd.

Da ne bi bil uvod predolg, naj vas seznanim z nekaj stvarmi (problemi), v katere se spotikamo

Zaključni račun za leto 1966 v razpravi na DS podjetja

V ponedeljek, 27. februarja, je bil v razpravi na seji delavskega sveta podjetja predlog zaključnega računa za leto 1966.

Članom kolektiva posredujemo najvažnejše izvirke — brez posebnega komentarja, ker razprave na DS podjetja skoraj ni bilo. Naj napišemo, da je bil omenjeni predlog poslovnega poročila po splošni oceni — zelo dobro pripravljen, celo najboljši v zadnjih nekaj letih. Kljub temu, kot smo že povedali, se člani delavskega sveta na seji zanj niso »ogreli« in so bila vprašanja, pripombe ali predlogi zelo redki. Morda je temu krivo tudi dejstvo, da so material za sejo člani DS dobili 5 oz. 3 dni pred razpravo. Zaradi tega tudi organi družbenopolitičnih organizacij niso razpravljali o delu in poslovanju v preteklem letu. Menimo pa, da razmeroma kratek čas ni edini vzrok za slabo razpravo.

Izvirke iz poslovnega poročila smo razdelili na šest delov, in sicer:

- surovine in material
 - osnovna sredstva
 - obratna sredstva
 - izkoriščanje delovnega časa
- proizvodnja
- delitev dohodka
- kadrovska politika
- izobraževanje in
- zaključek

SUROVINE IN MATERIAL

Preskrba z osnovnimi surovinami, ki jih pretežno uvažamo, tudi

v letu 1966 ni bila zadovoljiva. Posledice oskrbe so se odražale v proizvodnji, in sicer: nenehna menjava tehnologije, spremembe operativnih programov in podobno, kar je imelo negativen vpliv na storilnost in ekonomičnost proizvodnje. Kljub temu pa je vrednost zaloga surovin in materiala previsoka ter prekomerno obremenjuje razpoložljive vire poslovnih sredstev. Kakšna je bila vezava po posameznih vrstah surovin in materiala, je razvidno iz naslednjega izračuna:

	doseženo 1966	v mesecih
	vezava	
1. naravni kavčuk		
koeficient obračanja	17,5	0,69
2. sintetični kavčuk		
koeficient obračanja	3,6	3,33
3. žveplo in vulkanizati		
koeficient obračanja	4,8	2,50
4. kord		
koeficient obračanja	9,9	1,21
5. tekstil		
koeficient obračanja	5,3	2,26
6. armature in žice		
koeficient obračanja	3,0	4,00
7. skupno (ostale surovine)		
koeficient obračanja	5,7	2,11

Koeficient obračanja, npr. 17,5, pomeni sorazmerje med skupno porabo v letu 1966 in povprečnimi zalogi naravnega kavčuka. Če 12 mesecev delimo s 17,5, ugotovimo, da so znašale povprečne zaloge kavčuka 0,69 meseca (21 dni).

Najmanj ugodno obračanje je doseženo pri gibanju zaloga armature in žice, katere je bilo skozi vse leto na zalogi za štiri mesece, pri sintetičnem kavčuku, ki ga je bilo povprečno na zalogi za 3,3 mesece in pri domačem tekstilu, katerega zaloge so znašale povprečno 2,2 meseca. Visoke zaloge teh surovin

poudarjamo zaradi tega, ker njih nabava ni vezana na daljši čas, hkrati pa zaradi vrednostnega obsega znatno vplivajo na finančno sposobnost podjetja. Nasprotno je koeficient obračanja pri naravnem kavčuku izredno visok (nad normativom), posledice tega pa so zopet negativno vplivale na samo organizacijo proizvodnega procesa (menjava receptur).

Težiti bo potrebno k vsklajevanju materialne bilance z dejansko potrošnjo na eni strani in materialne bilance z dinamiko nabave na drugi strani. O vprašanih nepravilnega izbora osnovnih surovin na zalogi je bilo storjenih že več ukrepov. Med drugim je bilo doseženo znižanje zaloga sintetičnega kavčuka — v korist boljše preskrbe z drugimi osnovnimi surovinami.

OSNOVNA SREDSTVA

Na znatno povečanje sedanje vrednosti osnovnih sredstev so vplivale predvsem nove nabave v okviru rekonstrukcije avtopnevmatikarne ter revalorizacija, ki je bila izvršena v preteklem letu.

OBRATNA SREDSTVA

Povprečna razpoložljiva obratna sredstva v letu 1966 in preteklih letih so bila naslednja (v 000 ND)

Leto	povprečna obratna sredstva	celotni dohodek	koefic. obračanja
1963	100	123.902	3,3
1964	103,1	133.007	3,4
1965	112,1	138.448	3,3
1966	164,4	149.558	2,4

V letu 1966 se je koeficient obračanja znatno znižal, koeficient 2,4 pomeni, da se obratna sredstva v teku leta obrnejo le 2,4 krat, oz. da traja pot od angažiranja sredstev za nabavo surovin in ostalih sredstev za potrošnjo do plačila kupcev za prejeto blago 5

mesecev. Vezava obratnih sredstev je najvišja v terjatvah od kupcev in zaloga razreda 3, zato bomo morali usmerjati dinamiko nabave na krajša razdobja ter poostriiti izterjavo.

PROIZVODNJA

Za leto 1966 je delavski svet podjetja sprejel količinski proizvodni

plan v višini 19.800 ton. Zaradi pomanjkanja deviznih sredstev pa smo bili končno prisiljeni izvršiti rebalans plana, ki je predvideval 12.900 ton proizvodnje, kar je bilo v skladu z zagotovljenimi deviznimi sredstvi.

Realizacija plana po mesecih in delovnih enotah je razvidna iz naslednjih tabel:

Gibanje proizvodnje po DE			
Delovna enota	izvršitev v tonah		Indeks
	1965	1966	
valjarna I	212,-	229,-	108,0
avtopnevmatikarna II	6.550,6	8.157,6	124,6
velopnevmatikarna	1.224,6	1.298,7	106,1
prešani izdelki I	1.015,8	868,6	85,5
prešani izdelki II	1.060,5	1.118,7	111,9
tehnični izdelki	1.297,2	780,0	60,1
cevarna II	—	358,6	—
klinasta jermena	9,1	136,5	1.500,0
prevleke	76,2	65,9	86,4
ročna konfekcija	163,8	113,8	69,5
skupaj	11.609,8	13.127,2	113,1

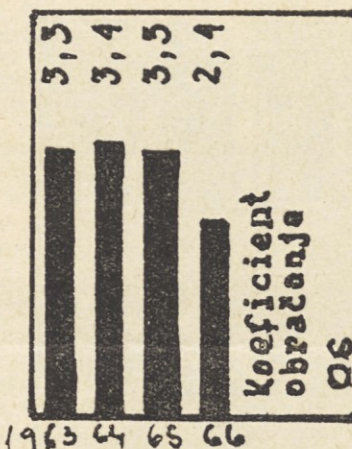
Gibanje proizvodnje po mesecih			
mesec	izvršitev v tonah		Indeks
	1965	1966	
januar	687,9	1.082,2	157,3
februar	777,2	1.240,4	159,6
marec	99,58	1.205,2	121,0
april	956,9	1.162,6	121,5
maj	955,3	1.079,8	113,0
junij	940,9	1.208,5	128,5
julij	760,5	599,1	78,8
avgust	1.007,7	899,1	89,2
september	1.056,5	1.145,0	108,4
oktober	1.202,1	1.915,4	99,4
november	1.016,1	992,6	97,7
december	1.252,9	1.317,3	105,1
Skupaj	11.609,8	13.127,2	113,1

Iz tabel je razvidno, da so bile naše kapacitete, ki dovoljujejo maksimalno 20.000 ton proizvodnje, 66 % izkoriščene.

V četrtem kvartalu se je oskrba z repromaterialom nekoliko izboljšala in posledica tega je ponoven dvig dnevne proizvodnje.

Služba za organizacijo proizvodnje meni, da bi kljub pomanjkanju repromateriala lahko dosegli boljše rezultate ob tesnejšem sodelovanju med nabavno, razvojno-tehnološko, prodajno službo in službo za org. proizvodnje na eni strani ter večjo tehnološko in plansko disciplino proizvodnih DE na drugi strani.

Iz delitve dohodka je razvidno, da so najbolj porasli osebni dohodki, in sicer za 35,2 %, torej bolj kot je porasel dohodek. — Skladi podjetja (vključno z rezervnim skladiš) so porasli za 25 % (1965 = 6.700.553,18 in 1966 = 8.374.297,46). Pri tem je doseženo naslednje razmerje delitve do-

KADROVSKA POLITIKA

Zaposlovanje in razporejanje kadrov je v preteklem letu potekalo na osnovi proizvodnega plana in v skladu z ostalimi potrebami podjetja.

O predlaganih potrebah po zaposlovanju je razpravljalo v sodelovanju z DE SS (KS in EOS) UO podjetja, ter na osnovi utemeljenih zahtev odobral potrebe po zaposlitvi novih delavcev.

O kadrovskih zadevah so odločali pristojni samoupravni organi enot (KK, ZD ali svet DE) ter organi podjetja (KK pri delav-

kovno službo in organi delovnih enot (dajanje nasvetov v zvezi z zakonitostjo posameznih postopkov ipd.).

Da proizvodnja in poslovanje podjetja še nista dokončno in ustrezno organizirana, kaže veliko (651) število izdanih razporeditvenih cdločb.

Razporejanje tako velikega števila delavcev prav gotovo povzroča motnje v poslovanju in je potrebno, da se čimprej zmanjša v realne okvire.

V zvezi s premeščanjem med delovnimi enotami in v okviru enot se je občasno pojavljalo mnenje, da ni možna razporeditev delavca na delovno mesto, ki zahteva iste delovne sposobnosti (delovno mesto z enako kategorijo), če je nižje ocenjeno.

Taka pojmovanja so zgrešena in niso v skladu z določili Temeljnega zakona o delovnih razmerjih, statuta podjetja, niti niso v interesu zahtev poslovanja podjetja.

V letu 1966 so še vedno bili primeri, ko so bili delavci razporejeni na druga delovna mesta brez sklepa pristojnega samoupravnega organa in izdanih razporeditvenih odločb, ker so bili prestavljeni le za kratek čas, v resnici pa je občasno taka razporeditev trajala tudi več mesecev.

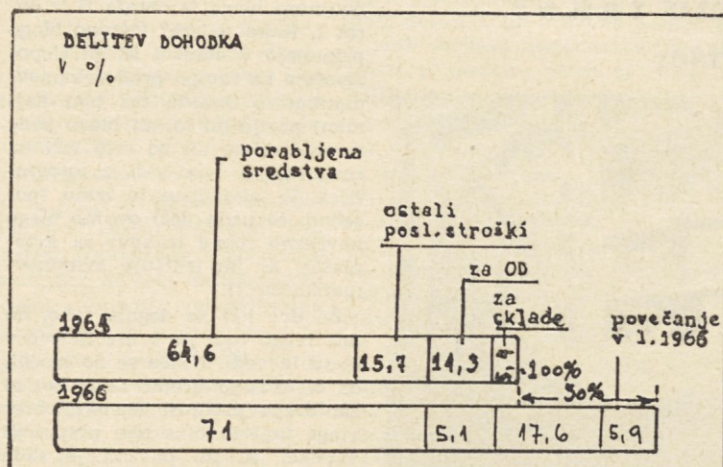
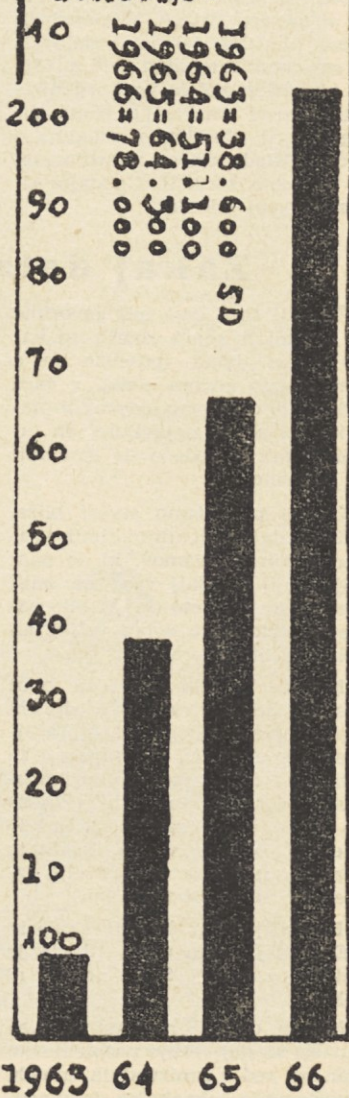
V letu 1967 bo potrebno zagotoviti zaradi predvidenih organizacijskih dopolnitev v posameznih strokovnih službah in obnavljanja kadrov zaposlitev novih strokovnih delavcev in tako spremeniti strukturo zaposlenih v korist višje strokovnosti.

RAZPORED DELAVCEV

Delavski svet podjetja je v mesecu decembru leta 1965 sprejel izpopolnjeno organizacijo posameznih delovnih enot, kar je imelo za posledico, da je bilo v l. 1966

(nadaljevanje na 3. strani)

gibanje osebnih dohodkov

hodka (brez obveznosti in dohodka do skupnosti):

	1965	1966	1965
— v % za OD	74,69	76,15	102,0
— v % za skl.	25,31	23,85	94,2

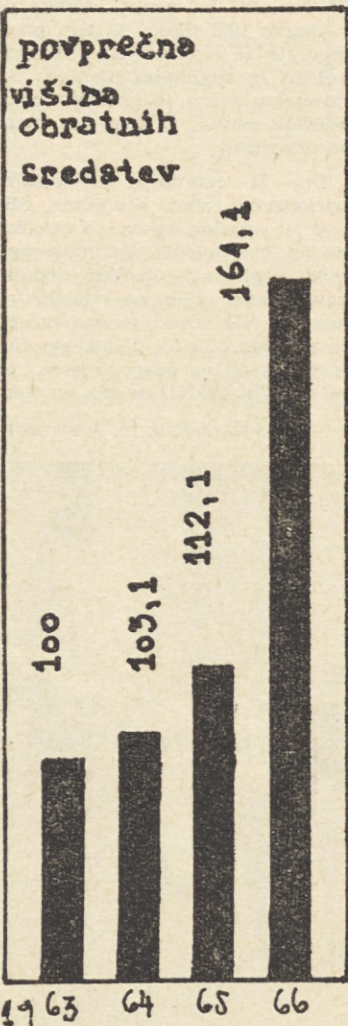
Iz doseženega razmerja delitve dohodka v letu 1966 izhaja, da smo 1,46 % več dohodka razporedili v korist osebnih dohodkov, oz. prav toliko manj za sklade podjetja.

Iz naslednjega pregleda pa so razvidni izplačani neto in bruto osebni dohodki po letih (v 000 ND)

skem svetu podjetja, upravni odbor, delavski svet podjetja).

Število zaposlenih se je povečalo za 6,7 % ali za 122 delavcev. Od tega se je velika večina (110 delavcev) zaposlila v proizvodnih delovnih enotah zaradi aktiviranja novih kapacitet in uvajanja novih izmen. V podjetju pa so se tudi v letu 1966 zaposlili vsi študenti in diplomanti Poklicne gumarske šole.

V letu 1966 beležimo nadaljnje izboljšanje sodelovanja med stro-

Zaključni račun . . .

(nadaljevanje z 2. strani)

razporejenih 681 delavcev na druga delovna mesta v okviru DE ali v drugo delovno enoto. Na večje razporejanje je vplivalo tudi dejstvo, da se je del proizvodnje preselil iz obrata I v obrat II oz. je prišlo do ukinitve ali zmanjšanja dela proizvodnje.

Fluktuacija je bila naslednja:

— povprečno zaposlenih		
— prišlo		
— odšlo		
— procent fluktuacije		
1964	1965	1966
1.528	1.748	1.879
360	277	302
169	175	108
11	10	9,5

Iz gornjega je razvidno, da se fluktuacija iz leta v leto zmanjšuje. Delo je prenehalo posameznim delavcem zaradi:

starostne upokojitve	5 del.
upokojitve po 70 čl. ZPZ	4 del.
invalidske upokojitve	13 del.
smrti	1 del.
JLA	39 del.
prestajanja kazni	1 del.

Omejevanje proizvodnje v obratu I in nova organizacijska shema sta prav tako pogojevali precejšnje kadrovske premike v naši tovarni.

v strokovnih službah pa usposabljal 35 delavcev.

4. Stažiralo je 10 sodelavcev strokovnih služb, stažiranje se po teka: dipl. ek. 2, dipl. ing. kemije 1, kemijski tehniki 2, ekonomski tehniki 5.

5. HTV šolo so obiskovale 3 skupine delavcev, od 85 udeležencev je tečaj opravilo 61 delavcev, 15 sodelavcev mora opraviti še kolokvije; dopisno HTV šolo je zaključilo 8 slušateljev.

6. Razni seminarji in tečaji izven podjetja: vključenih je bilo 49 sodelavcev.

7. Prakse v okviru tehnične pomoči: na specializaciji je bilo 6 strokovnih delavcev (v SSSR, CSSR in Romuniji), 6 strokovnih delavcev je bilo na specializaciji pri BAYER-ju ter SHELL-u, skupaj torej 12 praks v inozemstvu.

DRUŽBENO EKONOMSKO IZOBRAŽEVANJE:

1. Za člane samoupravnih organov in vodje DE je bilo prirejenih: 5 seminarjev, udeležilo se jih je 143 ljudi.

2. Politično šolo je v letu 1966 uspešno zaključilo 15 udeležencev.

Jezikovni tečaji:

V okviru tovarne sta organizirana dva tečaja angleškega jezika za sodelavce SVI in za sodelavce RTS ter slušatelje FNT, ki jih obiskuje 30 sodelavcev.

19 sodelavcev je vključenih v tečaje raznih jezikov izven podjetja, in to v konverzacijske, začetne in nadaljevalne.

Osnovna šola:

Kljub velikemu prizadevanju, a ob premajhni podpori vodstva in družbenopolitičnih organizacij, nam je uspelo vključiti v to šolanje od 47 % vseh zaposlenih v Savi, ki nimajo končane osemletke, le 3 delavce.

Štipendiranje:

V letu 1966 smo štipendirali 34 dijakov in študentov, študij je zaključilo 14 dijakov in študentov, štipendijo smo zaradi neizpolnjevanja obveznosti prekinili 4 štipendistom, štipendijo bo po pogodbi nadalje prejemale še 15 štipendistov.

Štipendiramo tudi vse učence PGS (59) in učence raznih strok (19), skupno torej 78 učencev.

Kreditiranje:

Kreditiramo 11 dijakov in študentov.

V razne izredne oblike šolanja, dopisne oz. šole za odrasle je vključenih 29 članov našega kolektiva, za katere plačujemo šolnino.

Strokovne ekskurzije:

Podjetje si je pod strokovnim vodstvom naših sodelavcev ogledalo 31 skupin s skupno 857 udeleženci.

Počitniške prakse:

V našem podjetju je opravljalo počitniško prakso 46 dijakov in študentov, ter en praktikant iz Holandije. Za 8 dijakov gimnazija Kranj smo organizirali 14-dnevni tehniški pouk.

Poklicna gumarska šola:

V letu 1966 je zaključilo šolanje 24 učencev PGS, 4 pa šole niso uspešno zaključili.

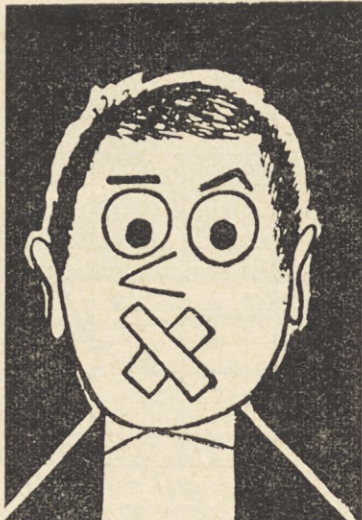
V prvi letnik se je vpisalo 29 učencev in učenik, v drugega pa 33, skupno 62 učencev in učenik. Od tega so bili izključeni ali so izstopili zaradi slabih ocen trije učenici.

Gumarski oddelek TS KMRL za odrasle:

V letu 1966 je VI. in VII. semester obiskovalo 15 slušateljev. FNT — gumarsko-tehnološka smer:

V III. semester se je vpisalo 15 slušateljev.

Dom učencev PGS: V domu je bilo 26 gojencev, 2 od teh sta bila zaradi nediscipline izključena.

Razprava?

Skupno je vključenih v izobraževanje 19 učencev, od tega v kovinarsko stroko 14 učencev (I. letnik 6, II. - 5, III. - 3), v elektro stroko 4 učenci (I. letnik 2, II. - 2), v trgovinsko stroko 1 učenec (II. letnik).

Center bi želel delati temeljiteje in še bolj sistematično, pri čemer upa na večjo pomoč in razumevanje vseh DE, strokovnih, vzdrževalnih in proizvodnih ter njihovih vodstev.

STANOVANJSKA IZGRADNJA

Potrebe po stanovanjih naših članov kolektiva pomagamo reševati s tem, da:

— kreditiramo zadružno gradnjo,

približno 8.000,00 ND, ker ni bila zadostno močena in je del te opeke neuporaben.

Pripomniti je treba, da podjetje Stanovanjska zadruga ni nudilo nobenih izrednih bonitet. Zlasti kar se tiče prevozov, je treba omeniti, da so ves material prevozili dobavitelji ali pa najeti prevozniki. Samo v nekaj primerih je zadruga uporabila tovarniški kamion.

Lastna udeležba članov zadruga je znašala:

— v delu in materialu	94.237,83 ND
— v denarju	322.052,54 ND
	416.290,37 ND

Posojila individualnim graditeljem

Konec leta 1966 je bilo v gradnji 69 stanovanjskih hiš za naše člane kolektiva, od tega

— v III. fazi	33 hiš
— v II. fazi	19 hiš
— v I. fazi	17 hiš

Podjetje je kreditiralo individualne graditelje s 399.000,00 ND.

Letno gradijo ti graditelji približno 15 hiš.

Prošnje za dodelitev stanovanja V letu 1966 je bilo ugodno rešenih 6 prošenj za dodelitev stanovanja. Z drugimi podjetji smo sporazumno rešili še nadaljnje tri prošnje. Med rešenimi primeri so zajeta tri stanovanja, ki smo jih prejeli od stanovanjskega podjetja iz amortizacijskega dela najemnine.

Konec leta je bilo v evidenci 51 prošenj, od tega:

— 11 prosilcev želi zamenjavo za večje stanovanje,

To pa zaradi še vedno neizkoriščenih proizvodnih zmogljivosti, katerih izkoristek bo terjal več zaposlenosti v neposredni proizvodnji, medtem ko v strokovnih službah število zaposlenih ne bi povečali, ker bi se razmerje uskladilo.

ZALOGE IZDELKOV IN TERJATVE DO KUPCEV

Terjatve do kupcev so v letu 1966 zopet porastle v primeri s terjatvami v letu 1965. Povprečno stanje terjatvev od kupcev po letih je bilo naslednje (v 000 ND):

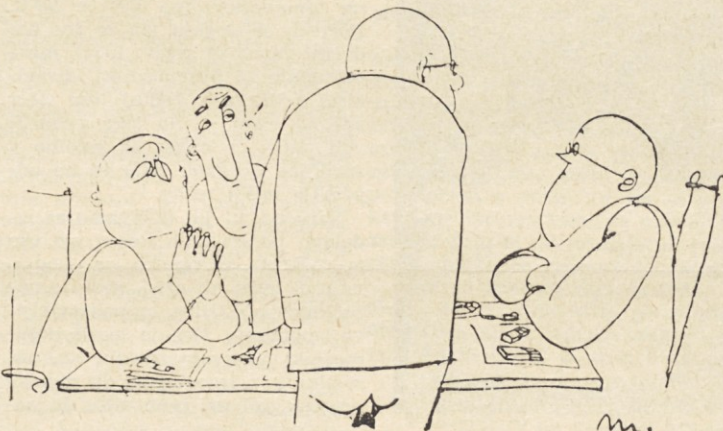
leto	povpr. stan. terj.	plač. real.	koef. obračanja
1962	13.676	83.476	6,1
1963	16.330	122.673	7,5
1964	18.015	130.638	7,4
1965	15.143	135.690	7,4
1966	25.340	149.458	5,9

Kot je razvidno, so bila najhitrejša plačila dosežena v letu 1965, najslabša v letu 1966. Povprečno so znašale terjatve od kupcev 2 meseca. Nihanje je močno vplivalo na likvidnost podjetja oz. na negotovost pri financiranju nabave surovin. Terjatve nad 90 dni so znašale povprečno 3.126 tisoč ND in so približno enake terjatvam v postopku tožbene izterjatve. Do 30 dni so terjatve v mesecu decembru, kar opozarja na nekoliko kampanjsko odpremo blaga. Spričo ostrih ukrepov na področju občasne kreditiranja bomo morali izterjatvi posvetiti več pozornosti, čeprav omenjeni ukrepi prizadenejo tudi naše odjemalce.

ZAKLJUČEK

Glavne značilnosti poslovanja v letu 1966 je v porastu nespremenljivih (fiksni) stroškov, ki pomenijo znatno obremenitev sorazmerno nizke proizvodnje, kajti proizvodne zmogljivosti so za ca. 40 % neizkoriščene. Ker je zaposlitev proizvodnih zmogljivosti v glavnem odvisna od deviznega financiranja, smo prisiljeni vložiti še večje napore v smeri zniževanja splošnih stroškov, štednje z osnovnim materialom, dvigu kvalitete proizvodnje, dviga storilnosti in boljši organizaciji poslovanja, ki bo predvsem omogočila bolj ekonomično cirkulacijo obratnih sredstev.

Izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti je prav tako odvisno od izvoza na zahodna področja. V strukturi izvoza pa moramo brezpogojno povečati udeležbo avtopnevmatike in s tem v zvezi doseči ustrezno kvaliteto.

...daj nam danes naš vsakdanji kavčuk

— dajemo posojila individualnim graditeljem,

— v okviru možnosti dodeljujemo stanovanja, ki jih kupimo, skušamo stanovanja zamenjati in podobno.

ZADRUŽNA GRADNJA

Stanovanjska zadruga Sava je zgradila v I. 1966:

— 17 enot do III. faze
— 15 enot do I. faze

V gradnji so trije tipi družinskih hiš: enonadstropni dvojčki, medetažni dvojčki in atrijske vrtnice hiše. Gradnja je potekala v lastni režiji stanovanjske zadruga s tem, da je imela skupina stalno zaposlenih zidarjev z vodjo gradnje (polirjem), nekaj občasno zaposlenih tesarjev, železokrivcev in krovcev. Pri nekvalificiranih delih so pomagali tudi sami člani zadruga. Opravljeno delo se jim je štelo kot udeležba.

Do tretje faze je bil predračun projektanta (enako tudi ponudba gradbenega podjetja Projekt — Kranj, naslednji

— atrijske hiše	ND 50.737,79 × 7
— medetažne	67.339,45 × 2
— enonadstropne	68.017,99 × 8
enot N din	355.164,53
	134.678,86
	544.143,92
N din	1.033.987,31

Dejanski stroški pa znašajo do III. faze 675.691,85 ali 65,35 %

Prihranek

N din	358.295,46
ali	34,65 %

Prihranek bi bil še nekoliko višji, če ne bi prihajalo do občasnih spodrslijajev. Tako je npr. nastala škoda pri izdelavi žilindr. opeke

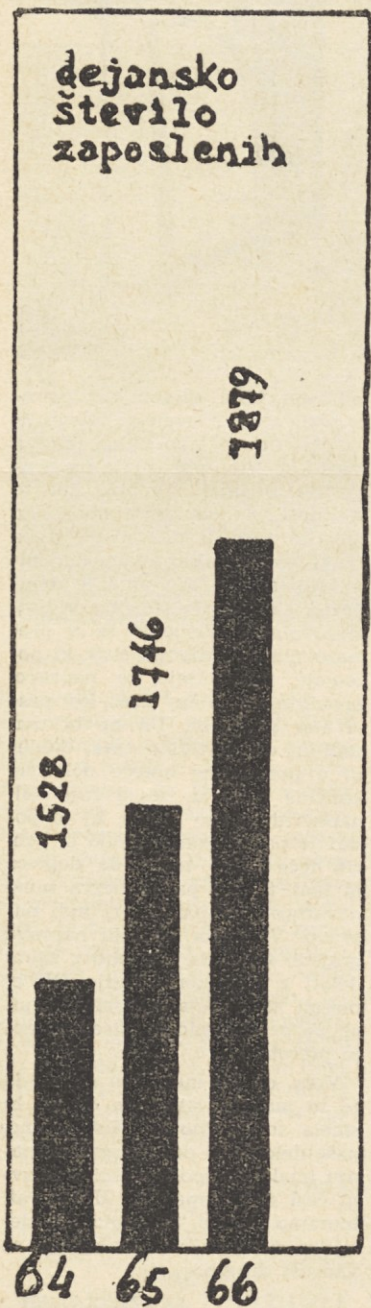
Spremembe na področju socialnega zavarovanja

(nadaljevanje s 1. strani)

gospodinjstva, če ima zavarovanec dohodek tudi iz kmetijske, ali katere druge dejavnosti, ki so obdavčene. Zakon bo začel veljati 1. marca 1967.

Zakon o spremembah temeljnega zakona o delovnih razmerjih. S 1. januarjem 1967 je začela veljati sprememba glede nadomesti-

la OD ob nosečnosti in porodu, in sicer ima delavka za nosečnost in porod pravico do nepretrganega porodniškega dopusta najmanj 105 dni (prej 133). Se vedno pa velja določba, da mora delavka nastopiti porodniški dopust najmanj 28 dni pred porodom, po porodu pa lahko koristi največ 77 dni porodniškega dopusta.

IZOBRAŽEVANJE

Strokovno usposabljanje delavcev tovarne Sava:

1. Prirejenih je bilo 21 uvajalnih seminarjev za novospreglete delavce, udeležilo se jih je 271 delavcev; 3 uvajalni seminarji so bili organizirani za dijake praktikante in nove učence PGS. Udeležencev je bilo 51. Skupno torej 24 uvajalnih seminarjev s 332 udeleženci.

2. Center je organiziral dnevne strokovne tečaje za delavce proizvodnih delovnih enot, organiziranih je bilo 17 tečajev, katerih se je udeležilo 188 delavcev.

3. Za delovna mesta v proizvodnji se je priučevalo 218 delavcev,

Predlog za pomoč pri kritju stroškov letovanja članov našega kolektiva

Kadrovska služba — oddelek za socialno delo je pred kratkim ugotavljala možnost letovanja članov našega kolektiva. Ugotovljeno je bilo, da bodo povečani življenjski stroški v naši državi prav gotovo vplivali na število dopustnikov, ki bodo preživeli dopust ob morju ali planinah. To pa bo najbolj prizadelo prav tiste članke kolektiva, ki so najbolj potrebni letnega oddiha in rekreacije. S tem je povezano počutje naših delavcev, dostikrat tudi zdravje, zato predlagamo, da bi kolektiv kril del stroškov letovanja nekaterim članom Save.

Kriteriji, po katerih naj bi imeli posamezniki pravico do pomoči so naslednji:

- če znaša dohodek na člana družine manj kot 30 tisoč S din,
- socialne razmere (slabo stanovanje, število otrok),
- pogoji dela (prah, vročina, vlaga, nočno delo),
- zdravstveno stanje (bolehanje, podvrženost bolovanju),

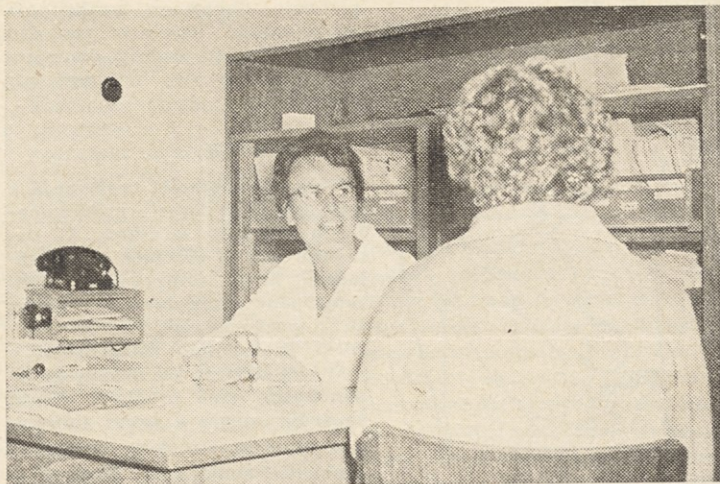
— staž v podjetju (delavec mora biti v podjetju nad 5 let).

Komisija, imenovana od upravnega odbora, bo ugotovila, katerim članom kolektiva je glede na navedene kriterije potrebno kriti del stroškov za letovanje ali pa celotne stroške in bo predlagala samoupravnim organom (DS podjetja) da dajo ostalo potrebno vsoto.

KS nima vseh potrebnih podatkov, da bi ugotovila, koliko članom kolektiva bi bila potrebna taka pomoč. Zato prosimo člane kolektiva, ki menijo, da za to pridejo v poštev, naj se oglasi v oddelku za socialno delo. Prosimo pa ostale člane kolektiva, da nas opozorijo na posamezne primere. Ker bi radi to zamisel uresničili pred začetkom letovalne sezone, prosimo, da prijave oddaste v oddelku za socialno delo najkasneje do 10. aprila letos.

BLAZ STUDEN

Na posvetu v obratni ambulanti

Prve gumarske športne igre 1. maja v Zagrebu

V petek, 24. februarja, je bil v tovarni gume Ris v Zagrebu prvi sestanek organizacijskega odbora gumiarde, prvih športnih iger vseh gumarskih tovarn Jugoslavije. Sestanka so se udeležili predstavniki osmih gumarskih tovarn iz Jugoslavije, med njimi tudi predstavnik Save — Zupan Metod in Paušer Ludvik. Dokončno je bilo sklenjeno, da bodo prve igre v Zagrebu, in to že 1. maja. Organizator teh iger pa je Ris. Za pokrovitelja iger bodo prosili predsednika združenja gumarske industrije Jugoslavije, direktorja tovarne Ris tovariša Gretiča.

Informativno je bilo tudi dogovorjeno, da bi bile druge igre leta 1968 v Borovu in tretje igre leta 1969 v Kranju.

Na prvih tekmah bi bile zastopane naslednje panoge: nogomet, rokomet, odbojka, namizni tenis, šah, streljanje in kegljanje. Sprejet je bil tudi pravilnik gumiarde in določila za posamezne panoge.

V tekmovanju pa je poleg ostalih nagrad razpisan tudi pokal za ekipo, ki se bo najbolj športno obnašala in bo na tekmovanju najbolj disciplinirana.

Poleg športnega tekmovanja pa je pripravljen za udeležence tudi kulturni program, v katerem bo sodelovala kulturna skupina iz Save. Pripravila bo celovečerni spored.

Največ dela čaka sedaj udeležence, kajti do 1. maja je ostalo le še malo časa. Želja nas vseh je, da bi tudi kaj dosegli, ne pa, da bi šli zgolj zaradi udeležbe.

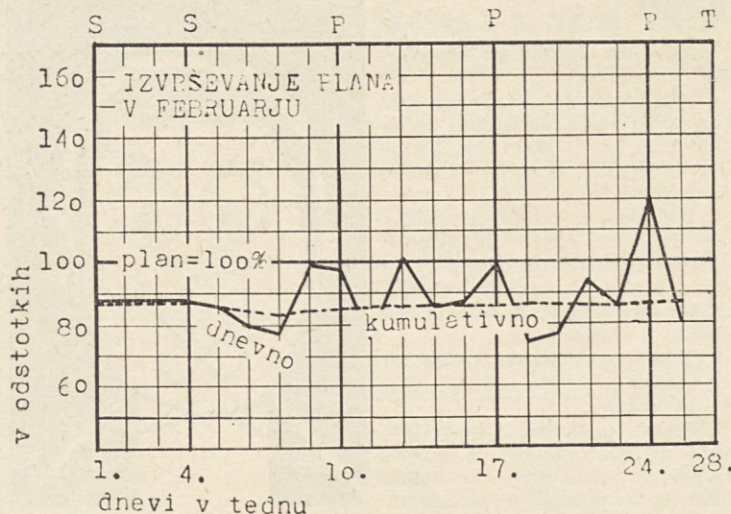
Na sestanku je bilo iz razgovorov razvidno, da imamo v Savi še največ razumevanja za šport in kulturno življenje, zato mislim, da bi morali to potrditi tudi z uspehom na igrah. Pri nas so približno vse panoge enako aktivne, medtem ko je v ostalih podjetjih poudarek le na posameznih panogah. Povsod pa se s športom ukvarja le malo žensk in jih bo zato najbrž tudi na gumiadi razmeroma malo. Med kulturnimi skupinami pa je edino naša, ki bo pripravila program.

Če bo dovolj interesentov, ki bi si te igre želeli ogledati, bomo organizirali prevoz in bivanje v Zagrebu tudi zanje. Poleg športnih in kulturnih prireditvev pa bi si ogledali tudi ostale zanimivosti Zagreba in bližnje okolice. S tem bi jim omogočili, da za minimalne stroške preživijo lepe prvomajske praznike.

Organizatorji vabijo člane našega kolektiva, naj predlagajo športni znak, ki bi označeval pomen te športne manifestacije. Predloge oddajte v uredništvo Save do 1. aprila. Komisija bo najbolj uspešno idejo odkupila in avtorja nagradila.

LUDVIK PAUŠER

Člane kolektiva obveščamo, da je konferenca org. ZK, napovedana za 11. marec, preložena za nedoločen čas!

Tudi mizarji imajo svoje težave

Ker me je urednik naprosil, naj kaj napišem v naše glasilo o delu v mizarjski delavnici, o naših težavah in uspehih, sem pripravil ta prispevek. V kratkem bom opisal nekaj težav, ki nas ovirajo pri normalnem delu.

Delamo v zelo neustreznem prostoru, saj večjih kosov (kolotov idr.) ne moremo v delavnici niti obrniti. Stroji so zelo stari, izrabljeni in razumljivo je, da z njimi in v teh prostorih delamo še vse skupaj na obrtniški način. Veliko težav imamo z lesom. Kupujemo ga pri LIK (lesno industrijski kombinat, op. ur.), in sicer surovega. Za sekundarno predelavo pa mora biti les suh vsaj 70%, posebno pa še za uporabo v naši tovarni, kajti stalna temperatura po DE je 30°C. Pogosto se dogaja, da se les (izdelani remont) potem krivi, mere odstopajo in posamezniki upravičeno kritizirajo. Nekaj lesa sicer sušimo sami — na zelo primitiven način — nekaj ga vozimo v sušilnice drugam, toda to ne odpravlja naših težav.

Naročila, ki jih dobivamo za izdelavo posameznih kosov, so vse prevečkrat nepopolna, z nepravilnimi opisi ali orisi, interne naročilnice nečitljive in pomanjkljivo izpolnjene. Dogaja se, da posamezniki zahtevajo izdelek brez naročilnice, z izgovorom, da jo bodo prinesli, ali pa zahtevajo, da na-

redimo v tistem trenutku, ko da- jo naročilnico iz rok. To pa ne gre. Smo delovna enota s svojim planom, katerega tudi ne moremo samovoljno spreminjati.

Navedeni so morda najosnovnejši in lahko rečem tudi najenostavnejši problemi, ki bi jih z malo dobre volje lahko odpravili. Naredimo prvi korak: upoštevajte te naše predloge in mi bomo delali v vaše in naše zadovoljstvo:

— ko nam posredujete naročila, skice ali načrte, naj bodo le-ti natančno opisani (z merami, zahtevami itd.),

— naročil ne pošiljajte naravnost v mizarjsko delavnico, temveč v pripravo vzdrževanja tov. Miru Klemencu v obratu I. To je najkrajša in najboljša pot, da bo vaše naročilo pravočasno izvršeno,

— vodje DE, skušajte potrebe po mizarjskih delih planirati vnaprej v kolikor je možno. Razumljivo, da se pojavljajo nenadne potrebe, toda naj jih bo čimmanj.

V zvezi z ureditvijo prostorov smo si že izdelali svoj načrt. Upamo, da ga bo SVI ob dokončni postavitvi nove mizarjske delavnice na Gašterju upoštevala in upoštevala tudi potrebe po sušilnici.

Tudi pri nas se zavedamo svojih nalog in dolžnosti in pripravljamo doprinesiti svoj delež k skupnim naporom kolektiva Save.

JOŽE KALAN

Spoštovani tovariš urednik!

Vidite, po dolgem času zopet pismo iz JNA, pismo vašega delavca, ki sedaj, žal, spremlja potek vašega dela le preko glasila.

Mislím, da sem edini, ki bo postal vojaški kuhar. Ta nova dolžnost je zelo prijetna, vsaj do sedaj, ko sem še v kuharskem tečaju. Mesece preživljam v Solinu pri Splitu. To je kraj, kjer ne manjka sončnih dni. Sedaj se mi bližajo zadnji dnevi bivanja ob morju, saj je pred vrati prekomanda. Svojo dolžnost bom opravljal na meji, gotovo kje v Sloveniji. V tem kraju ne ostanem več dolgo, zato bi vas prosil, da naslednjo številko glasila Sava za- držite pri vas, ko pa bom poslal nov naslov, mi časopis pošljite.

Ko prebiram vaš list, imam občutek, da ima le malo zabavnih vrst, kar mladina, pa tudi starejši, pogrešajo. Zato bi predlagal, da po vaših močeh omogočite dobiti določen prostor v časopisu, ki bi bil posvečen raznim prijetnim anekdotam, humorju in podobnim. Tudi bi lahko popestrili list s kratkimi raznimi sestavki mladincev in kdaj pa kdaj objavili kakšno pesem. Mislím, da se tudi še kdo drug razen mene ukvarja z začetkom pesnikovanja.

Lepo pozdravljam vas, urednik, svoje nekdajše sodelavce in vso mladino, ter želim vam ter vsemu delovnemu kolektivu kar naj-

več uspehov pri izpolnjevanju plana in premagovanju težav.

TONE DOLINAR
v. p. 3350/4
Solin — Split

Dragi Tone!

Hvala za pismo in pozdrave. Malo smo se zamislili ob vašem predlogu za popestritev našega časopisa z zabavnimi prispevki in prispevki mladincev. No, upamo, da se bo tvoja želja, in najbrž še koga, kmalu uresničila.

Na žalost pa tvoje pesmice zaradi premalo prostora oziroma aktualnosti ostalih člankov ne moremo objaviti.

Hvala za pozdrave in kmalu se spet kaj oglasi!

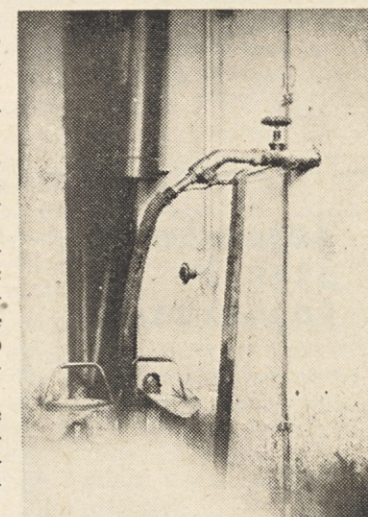
Zakaj tako?

(nadaljevanje s 1. strani)

slim, da še ni naročen) in s tem prihraniti material, ki je v današnjem času precej drag.

Zdi se mi, da je največje vprašanje — kdo naj voz naroči in kdo naj ga plača! Če vemo, da tovarni plašč srednje dimenzije stane približno 60.000 SD, nam postane lahko vsem jasno, da je vseeno, kdo bo plačal. Gre vendar za korist podjetja in nas vseh.

Drug tak problem je vzdrževanje strojev — posebno v velopnevmatikarni. V ilustracijo samo naslednje: vzdrževalce strojev smo prepričevali 5 dni, da je preša, za katero so trdili, da je v redu, pokvarjena. Koliko je bilo pri

teh naprav ne uporabljajo v prave namene. Kar poglejte fotografijo. Na njej je lepo vidna iztočna pipa, kakršne uporabljajo na bencinskih črpalkah. Ta pipa ima to prednost, da se zapre takoj, ko spustite spodnji del, ni je treba vrteti kot navadno vodovodno pipo. No, ravno taka pipa je montirana za točenje bencina v premazovalnici. Verjetno se v premazovalnici predvsem tisti, ki pogosteje uporabljajo to napravo, zavedajo, da je čas zlato, kot pravi star pregovor. Da ne bi tam stali in držali toliko časa, dokler se v posodo ne nateče določena količina bencina, so si raje dali napraviti leseno polico, ki jo postavijo pod spodnje držalo in bencin teče kljub temu, da delavca ni tam. S tem pa ne izziva samo nevarnosti, ampak kviri tudi napravo. Vsekakor so tudi naprave grajene tako, da moramo z njimi delati z občutkom. Vodje DE bi morali take pojave odstranjevati ali pa proti kršilec ukrepati, kot je potrebno.

Vem, da bo marsikdo rekel, da je to majhna stvar, in da ne bi smela toliko motiti. Kot rečeno, naše delo se je po takšnem ravnanju izjalovilo (postavljeni izdelavni časi se spremenijo). Upoštevati moramo načelo, ki pravi, da delajmo varno ter skrbno tudi za varnost drugih.

LOJZE ZALAR

tem škode, raje ne bom pisal (če kdo tega ne verjame, naj vpraša vodjo EE!). Menim, da bi služba vzdrževanja vsekakor morala vestneje opravljati svoje delo in bi nam tako pripomogla k dobremu uspehu, ne pa, da na opozorila vodje DE večasih sploh ne reagira. Res pa je tudi, da OD vzdrževalcev niso tako urejeni, da bi bili vključeni pri nagrajevanju po kvantiteti in zastojih, saj bi v tem primeru imeli vsekakor večji interes o delu. Mislím, da bi bilo dobro o tem razmisliti in čimprej uvesti nagrajevanje (samo ne tako, kot je v avtopnevmatikarni).

IVAN PETELINSEK